

CANONUL CEL MARE AL SFÂNTULUI ANDREI CRETANUL

JOI, ÎN PRIMA SĂPTĂMÂNA A POSTULUI MARE, LA PAVECERNIȚĂ

(PARTEA A PATRA)

După începutul obișnuit al Pavecerniței Mari din Ceaslov, se începe cântarea acestui Canon în mijlocul bisericii (sau acasă, pentru cei care nu pot merge la biserică).

Cântarea 1, Irmosul:¹

Ajutor și acoperitor S-a făcut mie spre mântuire. Acesta este Dumnezeuul meu și-L voi slăvi pe El; Dumnezeuul părintelui meu și-L voi înălța pe El, căci cu slavă S-a preaslăvit².

Stih: *Miluieste-mă, Dumnezeule, miluieste-mă. (Înainte de fiecare tropar)*

Mielule al lui Dumnezeu, Cel ce ai ridicat păcatele tuturor, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un milostiv, dă-mi lacrimi de umilință.³

Înaintea Ta cad, Iisuse; greșit-am Ție, milostivește-Te spre mine; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un îndurat, primește-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc.

Să nu intri cu mine la judecată, vădind faptele mele, cercetând cuvintele și îndreptând pornirile; ci cu îndurările Tale, trecând cu vederea răutățile mele, mântuiește-mă, Atotputernice.

Este vremea pocăinței, iar eu vin către Tine, Făcătorul meu; ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca un îndurat, dă-mi lacrimi de umilință.

Bogăția sufletului cheltuind-o întru păcate, pustiu sunt de virtuți cuvioase și, flămânzind, strig: Dătătorule de milă, apucând Tu înainte, miluieste-mă.

Stih: Cuvioasă maică Marie⁴, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Plecându-Te dumnezeieștilor legi ale lui Hristos, la Dânsul ai venit, părăsind pornirile desfătărilor cele neoprite, și toată virtutea, ca pe una singură, cu multă cucernicie ai săvârșit-o.

Slavă..., **a Treimii:**

Treime, mai presus de ființă, Căreia ne închinăm întru o Unime, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca o milostivă, dă-mi lacrimi de umilință.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Născătoare de Dumnezeu, nădejdea și ajutătoarea celor ce te laudă pe tine, ridică de la mine lanțul cel greu al păcatului și, ca o stăpână curată, primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc.

¹ Toate irmoasele se cântă de 2 ori la început și o dată la sfârșitul fiecărei cântări.

² Ieșire 15:1-2.

³ Ioan 1:29.

⁴ În zilele de miercuri și joi în prima Săptămână a Postului Mare Canonul conține și tropare dedicate Cuvioasei Maria Egipteanca, ca model de pocăință. Acestea s-au scris mai târziu în Canon, din cauza că în Joia Săptămânii a 5-a, când se cântă canonul integral, se citește și viața acestei cuvioase.

Cântarea a 2-a, Irmosul:

Vedeți, vedeți! că Eu sunt Dumnezeu, Care am plouat mană, și apă din piatră am izvorât de demult, în pustie, poporului Meu, cu singură dreapta și cu tăria Mea.¹

„Bărbat am ucis pentru rana mea, și tânăr pentru vânătaia mea”, Lameh plângând a strigat; iar tu nu te cutremuri, o, suflete al meu, întinându-ți trupul și mintea pătându-ți.²

Turn ți-ai închipuit să zidești, o, suflete, și întăritură să faci poftelor tale, de n-ar fi oprit Ziditorul voile tale, și de n-ar fi surpat până la pământ meșteșugirile tale.³

O, cum am râvnit lui Lameh, celui mai înainte ucigaș! Sufletul ca pe un bărbat, mintea ca pe un tânăr și trupul ca pe un frate mi-am ucis, ca și Cain ucigașul, cu pornirile cele poftitoare de plăceri.⁴

Plouat-a Domnul oarecând foc din cer, arzând fărădelegea cea înfierbântată a sodomenilor; iar tu ți-ai aprins focul gheenei întru care vei ardea, o, suflete.⁵

Rănit-u-m-am, vătămat-u-m-am, iată săgeți-le vrăjmașului mi-au pătruns sufletul și trupul; iată, rănilile și bubele și vătămarile strigă pentru loviturile patimilor mele cele de bună voie.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Întins-ai mâinile tale către înduratul Dumnezeu, Marie, afundată întru adâncul răutăților fiind, și ți-a întins mâna de ajutor cu milostivire, ca și lui Petru, căutând cu adevărat întoarcerea ta.⁶

Slavă..., **a Treimii:**

Treime fără început, nezidită, nedespărțită Unime, primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc și mă mântuiește pe mine cel ce am greșit; a Ta zidire sunt, nu mă trece cu vederea; ci mă iartă și mă izbăvește de osânda focului.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Preacurată Stăpână Născătoare de Dumnezeu, nădejdea celor ce aleargă la tine, și limanul celor înviforați, pe Milostivul și Făcătorul și Fiul tău, fă-L îndurat, și mie cu rugăciunile tale.

Cântarea a 3-a, Irmosul:

Întărește, Doamne, pe piatra poruncilor Tale, inima mea cea clătinată; că Înșuți ești Sfânt și Domn.

Agarei, egiptencei celei de demult te-ai asemănat, suflete, făcându-te rob de bună-voia ta, și născând semeția, ca pe un nou Ismael.⁷

Scara lui Iacov o știi, suflete al meu, care s-a arătat de la pământ spre cele cerești; pentru ce n-ai avut treaptă tare, credința cea dreaptă?⁸

¹ Ieșire 16:14, 17:6.

² Facere 4:23.

³ Facere 11:3-4.

⁴ Facere 4:8-24.

⁵ Facere 19:24.

⁶ Matei 14:31.

⁷ Facere 16:16.

⁸ Facere 28:12.

Preotului lui Dumnezeu și împăratului celui înstrăinat între oameni de viața lumii, urmează, adică asemănării cu Hristos.¹

Înțoarce-te, suspină, ticăloase suflete, mai înainte să ia sfârșit praznicul vieții; mai înainte de a încuia Domnul ușa cămării celei de nuntă.²

Să nu te faci stâlp de sare, suflete, întorcându-te înapoi; să te înfricoșeze pilda Sodomei; sus în Sigor mântuiește-te!³

Rugăciunea celor ce Te laudă pe Tine, Stăpâne, nu o lepăda; ci Te milostivește, Iubitorule de oameni, și dăruiește iertare celor ce se roagă Ție cu credință.

Slavă..., **a Treimii:**

Treime neamestecată, nezidită, Fire fără început, Care ești lăudată în Treimea Fețelor, mântuiește-ne pe noi, care ne închinăm stăpânirii Tale cu credință.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Pe Fiul cel fără de ani din Tatăl, sub ani L-ai născut, neștiind de bărbat, Născătoare de Dumnezeu. Minune străină! Că alăptând, ai rămas fecioară.

Cântarea a 4-a, Irmosul:

Auzit-a prorocul de venirea Ta, Doamne, și s-a temut: că aveai să Te naști din Fecioară, și oamenilor să Te arăți, și a grăit: Auzit-am auzul Tău și m-am temut; slavă puterii Tale, Doamne.⁴

Timpul vieții mele este scurt și plin de dureri și de viclesug, dar întru pocăință primește-mă și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig și mâncare „celui străin”; Mântuitorule, Tu însuși mă miluiește.⁵

După vrednicia împărătească fiind îmbrăcat cu diademă și cu porfiră, omul cel cu multă avere, și dreptul cel îndestulat de bogăție și de animale degrab sărăcind, de avere și de stare și de împărăție s-a lipsit.⁶

Deși [Iov] a fost drept și fără prihană mai mult decât toți, și n-a scăpat de cursele și viclesugurile înșelătorului, dar tu, fiind iubitor de păcate, ticăloase suflete, ce vei face de se va întâmpla să vină asupra ta ceva din cele negândite?⁷

Înfumurat și trufaș sunt acum, și semeț întru deșertăciunea inimii. Dar să nu mă osândești împreună cu fariseul; ci dă-mi smerenia vameșului, Unule Îndurate, drepte Judecătorule, și cu acesta împreună mă numără.⁸

¹ Facere 14:18 Evrei 7:1-3. Se face referire la preotul Melchisedec, regele Salemului.

² Matei 25:10.

³ Facere 19:19-26.

⁴ Avacum 3:2-19; Isaia 7:14.

⁵ Facere 47:9.

⁶ Iov 1:1-22.

⁷ Iov 1:8-12.

⁸ Luca 18:14.

Știu, Îndurate, că am greșit, întinând vasul trupului meu; dar prin pocăință mă primește și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig, nici mâncare „celui străin”. Ci Tu Însuți, Mântuitorule, mă miluiește.¹

Însumi idol m-am făcut, vătămându-mi prin poftă sufletul meu. Dar prin pocăință mă primește și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig, nici mâncare „celui străin”. Ci Tu Însuți, Mântuitorule, mă miluiește.

N-am auzit glasul Tău, n-am ascultat Scriptura Ta, Dătătorule de lege. Dar prin pocăință mă primește și întru cunoștință mă cheamă, ca să nu mă fac câștig, nici mâncare „celui străin”. Ci Tu Însuți, Mântuitorule, mă miluiește.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Întru adânc de necuviințe mari pogorându-te, nu te-ai oprit acolo, ci te-ai suit cu gând mai bun în chip lămurit la virtutea cea desăvârșită prin lucrare, minunând, Cuvioasă Maică Marie, firea îngerească.

Slavă..., **a Treimii:**

Nedespărțită în ființă, neamestecată în Fețe, așa Te teologhisim pe Tine Dumnezeire – Unime în Treime, ca pe Ceea ce ești Una cu împărăția și Împreună cu tronul; și strig Ție cântarea cea mare, ce se cânta întreit întru cele de sus.²

Și acum..., **a Născătoarei:**

Și ai născut și ești fecioară, și ai rămas întru amândouă cu firea, Fecioară. Cel ce S-a născut înnoiește legile firii, iar pântecul a născut nesimțind dureri. Unde Dumnezeu voiește, se biruiește rânduiala firii; că face câte voiește.

Cântarea a 5-a, Irmosul:

Dis-de-diminează, Iubitorule de oameni, mă rog luminează-mă și mă povățuiește la poruncile Tale, și mă învață, Mântuitorule, să fac voia Ta.³

Celei gârbovite urmează, o suflete! Apropie-te, cazi la picioarele lui Iisus, ca să te ridici și să umbli drept în căile Domnului.⁴

Deși ești fântână adâncă, Stăpâne, izvorăște-mi ape din preacuratele Tale vine. Și bând, ca și samarineanca, să nu mai însetez, căci izvoare de viață izvorăști.⁵

Siloam să-mi fie mie lacrimile mele, Stăpâne Doamne, ca să-mi spăl și eu ochii inimii și să Te văd cu gândul pe Tine, Lumina cea mai înainte de veci.⁶

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

¹ I Corinteni 6:18-19.

² Isaia 6:1-3.

³ Psalmii 62:2; 118:45.

⁴ Luca 13:11-13.

⁵ Ioan 4:11-15.

⁶ Ioan 9:7.

Cu neasemănată dragoste, preafericită, dorind să te închini lemnului Crucii, te-ai învrednicit de dorire; învrednicește-mă dar și pe mine, să dobândesc slava cea de sus.

Slavă..., **a Treimii:**

Pe Tine, Treime, Te cântăm, pe Unul Dumnezeu; Sfânt, Sfânt, Sfânt ești, Părinte și Fiule și Duhule, Ființă neamestecată, Unime căreia pururea ne închinăm.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Din tine, cea nestricată și fără bărbat, Maică-Fecioară, S-a îmbrăcat întru a mea frământătură Dumnezeu, Cel ce a zidit veacurile, unindu-Și Sieși firea omenească.

Cântarea a 6-a, Irmosul:

Strigat-am cu toată inima mea către înduratul Dumnezeu și m-a auzit din iadul cel mai de jos; și a scos din stricăciune viața mea.

Eu sunt, Mântuitorule, drahma [cea cu chipul] Împăratului, pe care ai pierdut-o de demult; dar aprinzând ca făclie pe Înaintemergătorul, Cuvinte, caută și află chipul Tău.¹

Ridică-te și împotrivește-te patimilor trupești, ca Iosua asupra lui Amalec; biruind pururea gândurile cele înșelătoare ca și pe gavaoniți.²

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Ca să stingi văpaia patimilor, ai izvorât pururea pâraie de lacrimi, Marie, arzându-ți sufletul. Al căror har dă-mi-l și mie, robului tău.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Nepătimire cerească ai dobândit, prin viețuirea cea preaînaltă de pe pământ, maică; pentru aceasta roagă-te, să izbăvească din patimi, cu rugăciunile tale, pe cei ce te laudă pe tine.

Slavă..., **a Treimii:**

Treime sunt neamestecată și nedespărțită, și Unime despărțită după Fețe, dar unită după Fire. Așa mărturisește [Însuși] Tatăl și Fiul și Dumnezeiescul Duh.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Pântecele tău ne-a născut nouă pe Dumnezeu, cu chipul ca și noi; deci ca Ziditorul tuturor, roagă-L, Născătoare de Dumnezeu, ca prin rugăciunile tale să fim îndreptățiți.

Doamne, miluiește (de 3 ori)

CONDAC, glasul al 6-lea:

Suflete al meu, suflete al meu, scoală! Pentru ce dormi? Sfârșitul se apropie și te vei tulbura. Deșteaptă-te dar, ca să se milostivească spre tine Hristos Dumnezeu, Cel ce este pretutindeni, și toate le plinește.

¹ Matei 15:8.10; Psalmul 131:17.

² Ieșire 17:8; Isus Navi 8:21.

Cântarea a 7-a; Irmosul:

Păcătuit-am, fărădelege și nedreptate am săvârșit înaintea Ta; nici am păzit, nici am făcut precum ne-ai poruncit nouă; dar nu ne părăsi pe noi până în sfârșit, Dumnezeuul părinților.¹

Stinsu-s-au zilele mele, ca visul celui ce se deșteaptă. Pentru aceasta ca Iezechia lăcrimez pe patul meu, ca să mi se adauge ani de viață. Dar care Isaia va să stea pentru tine, suflete, fără numai Dumnezeuul tuturor?²

Cad înaintea Ta și aduc Ție ca niște lacrimi cuvintele mele: Păcătuit-am, cum n-a greșit nici desfrânata și am făcut fărădelege ca nimeni altul pe pământ. Dar fie-Ți milă, Stăpâne, de făptura Ta și iarăși mă cheamă.³

Îngropat-am chipul Tău, și am stricat porunca Ta; toată frumusețea mi s-a întunecat și cu patimile mi s-a stins făclia, Mântuitorule. Dar, precum cânta David, milostivindu-Te, dă-mi bucurie.⁴

Întoarce-te, căiește-te, descoperă cele ascunse; grăiește lui Dumnezeu Cel ce știe toate. Tu singur știi, Mântuitorule, cele ascunse ale mele; deci Însuși Tu mă miluiește, precum cânta David, după mare mila Ta.⁵

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Strigând către Preacurata Maica lui Dumnezeu mai înainte, ai gonit turbarea poftelor celor cu silă supărătoare și ai rușinat pe vrăjmașul cel ispititor. Deci dă-mi acum ajutor în necazuri și mie, robului tău.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Pe Hristos pe Care L-ai iubit, de Care ai dorit, pentru Care ți-ai topit trupul, cuvioasă, roagă-L acum pentru noi, robii Săi, ca fiind milostiv nouă tuturor, să ne dea viață pașnică, celor ce-L cinstim pe El.

Slavă..., **a Treimii:**

Treime neamestecată și nedespărțită, Unime sfântă de-o-ființă; Lumini și Lumină; și Trei sfinte, și Unul sfânt – așa este cântată Treimea-Dumnezeu. Laudă deci și preaslăvește, suflete, viață și vieți, pe Dumnezeuul tuturor.

Și acum..., **a Născătoarei:**

Te laudăm, te binecuvântăm și te preacinstim, Născătoare de Dumnezeu, că ai născut pe Unul din Treimea cea nedespărțită, pe Unul Fiu și Dumnezeu; și tu însăși ne-ai deschis nouă celor de pe pământ cele cerești.

Cântarea a 8-a; Irmosul:

Pe Cel pe Care-L slăvesc oștile cerești și de El se cutremură heruvimii și serafimii, toată suflarea și zidirea, laudați- L, binecuvântați-L și-L preaînălțați întru toți vecii.

¹ Daniel 9:5-6.

² IV Regi 20:3; Isaia 38:2-6.

³ Luca 7:37-50.

⁴ Psalmul 50:13.

⁵ Psalmul 50:1-2.

Alabastru cu lacrimi turnând pe capul Tău, Mântuitorule, ca niște mir, strig ca desfrânata care cerea milă; rugăciune aduc și cer să iau iertare.¹

Deși n-a păcătuit nimeni ca mine, totuși primește-mă, Mântuitorule, și pe mine, care cu frică mă pocăiesc și cu dragoste strig: Ție Unuia am greșit, Milostive, miluiește-mă.²

Milostivește-Te, Mântuitorule, spre zidirea Ta, și mă caută ca un păstor pe mine, oaia cea pierdută, și rătăcit fiind, răpește-mă de la lup, și mă fă oaie în pășunea oilor Tale.³

Când vei șede Judecător ca un milostiv și vei arăta slava Ta cea înfricoșătoare, Hristoase, o! ce frică va fi atunci. Cuptorul arzând și toți temându-se de înfricoșătoarea judecata Ta.⁴

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Maica Luminei celei neapuse, pe tine luminându-te, te-a dezlegat de întunericul păcatelor; de unde primind tu harul Duhului, luminează, Marie, pe cei ce te laudă cu credință.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Minune nouă cu adevărat văzând în tine, maică, dumnezeiescul Zosima s-a spăimântat; că înger în trup vedea și cu totul de mirare s-a umplut, laudând pe Hristos în veci.

Binecuvântăm pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Părinte, Cel ce ești fără început, Fiule, Cel împreună fără de început, Mângâietorul cel bun și Duhule cel drept; [adică:] Născătorule al lui Dumnezeu-Cuvântul, Cuvinte al Tatălui celui fără început, Duhule cel viu și făcător, Treime în Unime, miluiește-mă.

Și acum..., a Născătoarei:

Ca din porfiră s-a țesut trupul lui Emmanuel înlăuntru în pântecul tău, Preacurată, ceea ce ești porfiră înțelegătoare; pentru aceasta, Născătoare de Dumnezeu, cu adevărat pe tine te cinstim.

Cântarea a 9-a, Irmosul:

Nașterea din zămislire fără de sămânță este netâlcuită; rodul Maicii celei fără de bărbat este nestricat; că nașterea lui Dumnezeu înnoiește firile. Pentru aceasta pe tine toate neamurile, ca pe o Maică-Mireasă a lui Dumnezeu, cu dreaptă credință te mărim.

Milostivește-Te, mântuiește-mă, Fiul lui David, miluiește-mă, Cel ce ai tămăduit cu cuvântul Tău pe cei îndrăciți, și cuvântul cel milostiv, ca și tâlharului, grăiește-mi: Adevărat zic ție, cu Mine vei fi în rai, când voi veni întru slava Mea.⁵

Un tâlhar Te-a hulit; alt tâlhar ca Dumnezeu Te-a cunoscut. Că amândoi împreună pe cruce erau atârnați. Dar, o, mult-Îndurate! Ca și tâlharului celui credincios, care Te-a cunoscut pe Tine ca Dumnezeu, deschide-mi și mie ușa slăvitei Tale împărății.⁶

¹ Matei 26:6-7; Marcu 14:3; Luca 7:37-38.

² Psalmul 50:5.

³ Psalmul 118:176.

⁴ Matei 25:31,41,47.

⁵ Matei 8:28-32; Luca 23:43.

⁶ Luca 23:39-43.

Făptura s-a mâhnit văzându-Te răstignit; munții și pietrele de frică s-au despicat, pământul s-a cutremurat și iadul s-a golit; și s-a întunecat lumina zilei, văzându-Te pe Tine, Iisuse, cu trupul pe Cruce pironit.¹

Roade vrednice de pocăință nu cere de la mine, că tăria mea întru mine a lipsit. Dăruiește-mi inimă pururea zdrobită, și sărăcie duhului; ca să-Ți aduc acestea ca o jertfă primită, Unule, Mântuitorule.

Judecătorul meu și cunoscătorule, Cel ce va să vii iarăși cu îngerii să judeci lumea toată; atunci văzându-mă cu ochiul Tău cel blând, să Te milostivești și să mă miluiești, Iisuse, pe mine care am greșit mai mult decât toată firea omenească.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Toate cetele îngerești și adunările omenești le-ai uimit cu viața ta cea minunată; ca și cei fără de trup viețuind și firea covârșind, ca și cum ai fi fost fără materie, te-ai suit cu picioarele pe apă, Marie, și Iordanul ai trecut.

Stih: Cuvioasă Maică Marie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Fă milostiv pe Ziditorul pentru noi, cei ce te laudăm pe tine, Cuvioasă Maică, să ne izbăvească de răutăți și de necazurile care ne împresoară. Ca izbăvindu-ne din încercări, să mărim neîncetat pe Domnul, Cel ce te-a proslăvit pe tine.

Stih: Cuvioase Părinte Andree, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Andree cinstite, și Părinte de trei ori fericite, păstorul Cretei, nu înceta rugându-te pentru cei ce te laudă, ca să ne izbăvim de toata mânia, necazul și stricăciunea, și de greșeli nenumărate, noi cei care cinstim pururea pomenirea ta cu credință.

Slavă..., **a Treimii:**

Pe Tatăl să-L laudăm, pe Fiul să-L preainălțăm, dumnezeiescului Duh cu credință să ne închinăm, Treimii celei nedespărțite, Unimii după ființă; că Lumină ești și Lumini, și Viață și Vieți, Făcătoare de viață și Luminătoare marginilor [pământului].

Și acum..., **a Născătoarei:**

Biserica toată² o păzește, Preacurată Născătoare de Dumnezeu; că întru tine cu credință nădăjduind, întru tine se și întărește, și prin tine biruind, înfrânge toată încercarea, alungă toată rătăcirea și călăuzește pe fiii ei.

Apoi se continuă restul Pavcerniței Mari, după Ceaslov.

¹ Matei 27:51-52; Marcu 15:38; Luca 23:45.

² În original se face referire la cetatea Constantinopolului. În consecință, întreg troparul a fost reformulat.